

MÜZİK BİÇİMLERİ DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Yrd. Doç. Dr. H. Onur Küçükosmanoğlu
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Devlet Konservatuvarı
Piyano ve Gitar Ana Sanat Dalı
h_onur_k@hotmail.com

Özet

Gerçekleştirilen bu çalışmanın temel amacı müzik biçimleri dersine yönelik tutum ölçeği geliştirmek ve geliştirilen bu ölçeğin geçerlik güvenirlik çalışmasını yapmaktır. Ölçeğin geçerlik-güvenirlik çalışmaları, N.E.Ü. Ak.E.E.F Güzel Sanatlar eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki "123" öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçekte tutumun duyuşsal, algı ve ilgi boyutu ele alınmıştır. Analizler için Spss 16.00 istatistik programı kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi ile incelenmiştir. Ölçeğin bütün maddelerini içeren Cronbach Alpha güvenirlik kat sayısı .97, duyuşsal boyutu ölçen maddelerin Cronbach Alpha güvenirlik kat sayısı .95, İlgi-Algı Boyutunu ölçen maddelerin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Döndürülmüş bileşenler matrisi analizi sonuçlarına göre ölçek maddelerinin Kaiser-Meyer-Olkin değeri .962 ve Barlett testi sonucu anlamlı bulunmuş ($p < .05$), Sonuç olarak ölçeğin "Müzik Biçimleri" dersine yönelik ilgi, ilgi ve duyuşsal tutumlarının belirlenmesinde güvenle kullanılabilceği ortaya konulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Tutum ölçeği, Müzik Biçimleri, Geçerlik-Güvenirlik.

A RESEARCH ON DEVELOPING ATTITUDE SCALE TOWARDS MUSIC STYLES COURSE

Abstract

The main objective of this study is to develop an attitude scale for music form lessons. It also performed reliability and validity analyses for this scale. The reliability and validity analyses of the scale were conducted in collaboration with 116 students enrolled in Necmettin Erbakan University's Ahmet Kelesoglu Faculty of Education Music Education Program. The scale covers the attitude of affective, perception and attention dimensions. The collected data were analyzed and evaluated using the SPSS 16.00 Package Program. The construct validity of the scale was examined by factor analysis. The Cronbach's Alpha reliability coefficient for all items on the scale was .97. For the items related to affective dimension, it was .95, and for the items related to perception-attention, it was .86. According to the results of rotated components matrix analysis, the Kaiser-Meyer-Olkin value of the scale items was .96 and the Bartlett's test result was significant ($p < .05$). To conclude, the study determined that the scale was reliable for use in measuring attitude of affective, perception and attention dimension at music form course.

Key Words: Attitude Scale, Music Form, Reliability and Validity.

GİRİŞ

Tutum en geniş anlamıyla, bireyin psikolojik bir değer içeren nesne veya konular karşısında vaziyet alma biçimidir (Tolan, 1983, s.383-384). Bireyin bir konuya karşı gösterdiği tutumlar, duyuşsal alana girmektedir. Bir bireyin bir obje ya da uyarana karşı tutumunun ne olduğunu bilmemiz, o bireyin ilgili uyarana karşı davranışının da ne olacağını tahmin edebilmemizi sağlayacaktır. Bu durum uygulamada son derece önemli olmaktadır (Üstüner, 2006, s.112). Okullarda yürütülen eğitim öğretim etkinliklerinin çeşitli amaçlarından birisi de bireyin duyuşsal özelliklerinin geliştirilmesi ve bireye bu özelliklerin kazandırılmasıdır (Gömlüksiz, 2003, s. 216). Katz ve Stotland'a (1959) göre tutumun 3 temel boyutu vardır.

1. Duygusal Boyut

Duyuşsal öğeler pozitif veya negatif etkiler içerir. Tutumlar duyguşsal öğeleri içermeye derecesine göre farklılaşır. Bazı tutumlar tamamıyla mantığa sığmaz olup, bu duyguşsal öğe dışında çok az şey gerektirir. Politik tutumlar buna örnek olarak verilebilir. Politik fikirlerin bir setinden hoşlanıp bir kısmından hoşlanmayan kişi, bunun nedeninin söylemeye büyük ölçüde duyguşsal öğeye sahip olan bir tutum yansıtır. Çoğu tutumlar bu tabiidir.

2. Bilişsel Boyut

Tutumlar içerdikleri bilgi ve inanç derecelerine göre farklılaşırlar. Bazı tutumlar oldukça düşünselleştirilmişlerdir. Bir şahıs bir politik yapı içerisinde görev alır, çünkü bütün mevcut delilleri göz önünde tutarak, aldığı görevin en kabul edilebilir bir görev olduğuna karar verir. Bazı tutumlar doğru olmayan bilgiler ve yanlış inançlar birikimine dayanır. Her ne kadar doğru bilgi göstermeseler de bunlar bilişsel elementlerdir. Bir şahsın bir olay hakkında kuvvetli hisleri olmayabilir ve bir tutum gösterebilir, öyle ki duyguşsal öğesi de önemsizdir. Diğer taraftan kişinin tutumları sadece üst düzeyde düşünselleştirilmiş olmakla kalmayıp hatta kuvvetli bir duyguşsal öğeye de sahip olabilir. Zekaya ait ve duyguşsal öğe birlikte çalışmasına rağmen, bağımsız öğelerdir. Bilişsel kelimesi bilmeyi içerir. Bu sebepten bir tutumun bilişsel öğesi, inançlara veya bilgiye dayanan tarafıdır.

3. Eylem Boyutu

Her bir öğrencinin psikolojik tutumu açıklanmış tutumların davranışla çok az ilişkisi olduğu gerçeğinden etkilenmiştir. Bir şahıs kuvvetli dini tutumlar gösterir ve kilisedeki üyeliği onun kiliseye üye olduğunu söylemekten pek öteye gidemez. Böyle bir durumda dini tutumların herhangi bir esaslı eylem öğesi eksiktir. Eylem öğesinin diğer öğelerden bağımsız olduğu gerçeği eğitim planlaması için önemlidir. Tutum eğitimi adına süregelen daha çok tutumların bilişsel ve duyguşsal öğelerinin eğitimidir, bu öğeler asla eylem sistemlerine dönüşmez (Aktaran Köklü, 1995).

Bireylerin bir dizi cümle ya da sıfat dizisine gerçek duyguları doğrultusunda tepkide bulunmaları istenir. Bu cümle ya da sıfat listelerine ölçek denilmektedir. En sık kullanılan Thurstone, Likert, Guttman ve Duygusal Anlam ölçekleri olmaktadır. Likert ölçeklerinde, cümlelerin bir boyut üstünde yerleştirilmesi onları Thurstone ve Guttman Ölçeklerinden ayırır (Köklü, 1995:87).

Likert ölçeği en kullanışlı soru formlarından birisidir. Bu ölçek 1932'de Rensis Likert tarafından geliştirildiği için bu şekilde isimlendirilmiştir. Bu ölçekler bir şahsın tek bir objeye karşı gösterdiği tutuma ilişkili olarak hazırlanmış cümle serisi içerir. Bu ölçeklerde iki tür cümle yapısı görülmektedir. Birinci tip, ilgi objesine karşı olumlu bir tutumu gösteren onaylama cümleleridir. İkinci tip cümlelere karşı olumsuz bir tutumu gösteren onaylama cümleleridir. Likert ölçekte bu tür olumlu ve olumsuz cümleler yaklaşık eşit sayıda oluşturulmaya çalışılır. Bu ölçeğin en çok kullanılan formatında ölçeğin kullanıldığı cevaplayıcılar her bir cümleyi onaylama derecesini göstermek üzere yönlendirilir. Likert ölçeklerde ikili, üçlü, dördü, altılı ve yedili seçenekler kullanılmakta, ancak beşli ölçek en pratiği olmaktadır (Köklü,1995: 89-90).

Literatür taramasında müzik eğitimi ile ilgili ölçek geliştirme çalışmalarının olduğu görülmüştür (Rainey, 2002; Güdek, 2007; Canakay, 2007; Özmenteş, 2007; İnan, 2010; Tufan ve Güdek; 2008; Gün, 2007; Otacioğlu, 2005; Yıldırım, 2009; Çevik, 2010).

Her sanat dalında form (biçim, şekil) vardır ve sanat eserleri bu form içinde yerini bulur ve bir değer kazanır. Heykel, mimari ve resimde formlar derhal göze çarptığı için tanınması ve anlaşılması daha kolaydır. Müzikte eseri sonuna kadar dinlemek edebiyatta ise okumak gerekir (Cangal, İX). Mimari eserler söz konusu olduğunda, köprüler, binalar, çeşmeler camiler vb., edebiyatta şiirler, romanlar, hikayeler vb, gibi biçimler nasıl hatıra geliyorsa, müzikte de şarkılar (Liedler), sonatlar, rondolar ve fügler, peşrevler, saz semaileri, oyun havaları, taksimler başlıca müzik biçimleridir. Batı müziğinde bir sonat (allegro, adagio, sczherzo, allegretto gibi) bölümlerden; bölümler temalar, periyodlar, cümleler, motifler gibi cümleciklerden; en küçük bir müzik fikri olan bir motif ise seslerden oluşur. Türk müziğinde ise haneler ve teslimlerle örneklenebilir (Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Biçimleri Dersi Öğretim Programı, 2006: 5).

Ülkemizde Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında 3. sınıf 2. dönemde yürütülen "Müzik Biçimleri" dersi, müfredat ve programlar incelendiğinde, başlangıcından günümüze kadar tek ve çoksesli müziğin ezgi, ritim, armoni ve formla ilgili yapılarını inceleyerek mevcut formlar hakkında gereken bilgileri vermeyi, müzik eserlerinin yapı ve şekillerini tanıtmayı amaçlar. Bu sayede öğrencinin müzik biçimlerine ait bilgileri kavrayarak duyduğu, okuduğu, söylediği ve çaldığı bir eserin biçimini tanımasını ve eseri biçimine uygun olarak icra edebilmesini sağlar.

"Müzik Biçimleri" dersini alan öğrencilerin bir kısmı bu derse karşı olumsuz tutumlar ortaya koymakta ve bu tutumlar öğrencinin müzik biçimlerini öğrenmesinde ciddi bir engel oluşturmaktadır. Öğrencilerin müzik biçimlerini öğrenmelerinde karşılaştıkları zorlukların başında derse karşı gösterilen bu olumsuz tutumlar gelmektedir.

Yukarıda ifade edilen tanımlardan yola çıkılarak çalışmada, duyuşsal ve ilgi-algı boyutu ele alınarak müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin "Müzik Biçimleri" dersine karşı duyuşsal ve ilgi-algı tutumlarını belirlemek için "Müzik Biçimleri Dersi Tutum Ölçeği" geliştirmek ve geliştirilen bu ölçeğin geçerlik-güvenirlik çalışmasını yapmak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Ölçek maddelerinin oluşturulmasında ilk olarak literatür taraması yapılarak konuyla ilgili benzer araştırmalar incelenmiştir. İncelenen bu araştırmalardan elde edilen ölçek maddelerinin bir kısmı aynen korunarak bir kısmı da daha düzenli bir anlatıma kavuşturularak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir. Böylelikle 23 madde elde edilerek uzman görüşlerine sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda 4 madde ölçekten çıkarılmış ve 11 olumlu 8 olumsuz toplam 19 madde ile son şeklini alan "Müzik Biçimleri Dersi Tutum Ölçeği" pilot denemeye hazır hale getirilmiştir.

Araştırmada ölçek için en uygun ölçek türü olduğuna inanılan "Beşli Likert Tipi Ölçek" kullanılmıştır. Olumlu ifadeli maddeler "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneğinden başlayarak 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde puanlanırken, olumsuz ifadeli maddeler ters yönde işleyecek şekilde 1, 2, 3, 4, 5 olarak puanlanmıştır.

Gerekli düzenlemeler yapılarak oluşturulan 19 maddelik ölçeğin pilot çalışması 2013-2014 ve 2014-2015 eğitim öğretim yılında "Müzik biçimleri Dersi"ni almış Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşan toplam 118 öğrenci ile yapılmıştır. Pilot deneme sonucunda elde edilen veriler kontrol edilerek eksik veya yanlış doldurulduğu tespit edilen 2 ölçek araştırmadan çıkarılarak 116 adet ölçek araştırma kapsamında tutulmuştur. Ölçeğin geçerlik-güvenirlik analizi SPSS - 16.00 paket programında yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde Müzik biçimleri Dersi Tutum Ölçeği'ne yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Örneklem grubundan gelen verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığı KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) katsayısı ve Bartlett testi ile açıklanabilir (Büyüköztürk, 2007; Karagöz ve Kösterelioğlu, 2008). Bu çerçevede, Bartlett testi sonucunun anlamlı çıkması ve KMO değerinin 0,50'den büyük çıkması beklenmektedir. İlgili literatüre göre KMO değeri .60 orta, .70 iyi, .80 çok iyi, .90 mükemmel olarak kabul edilmektedir (Bryman ve Cramer, 1999; Şeker, Deniz ve Görgeç, 2004). Bartlett testi sonucu ve KMO değeri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Verilerin Faktör Analizi İçin Uygunluğunun İncelenmesi

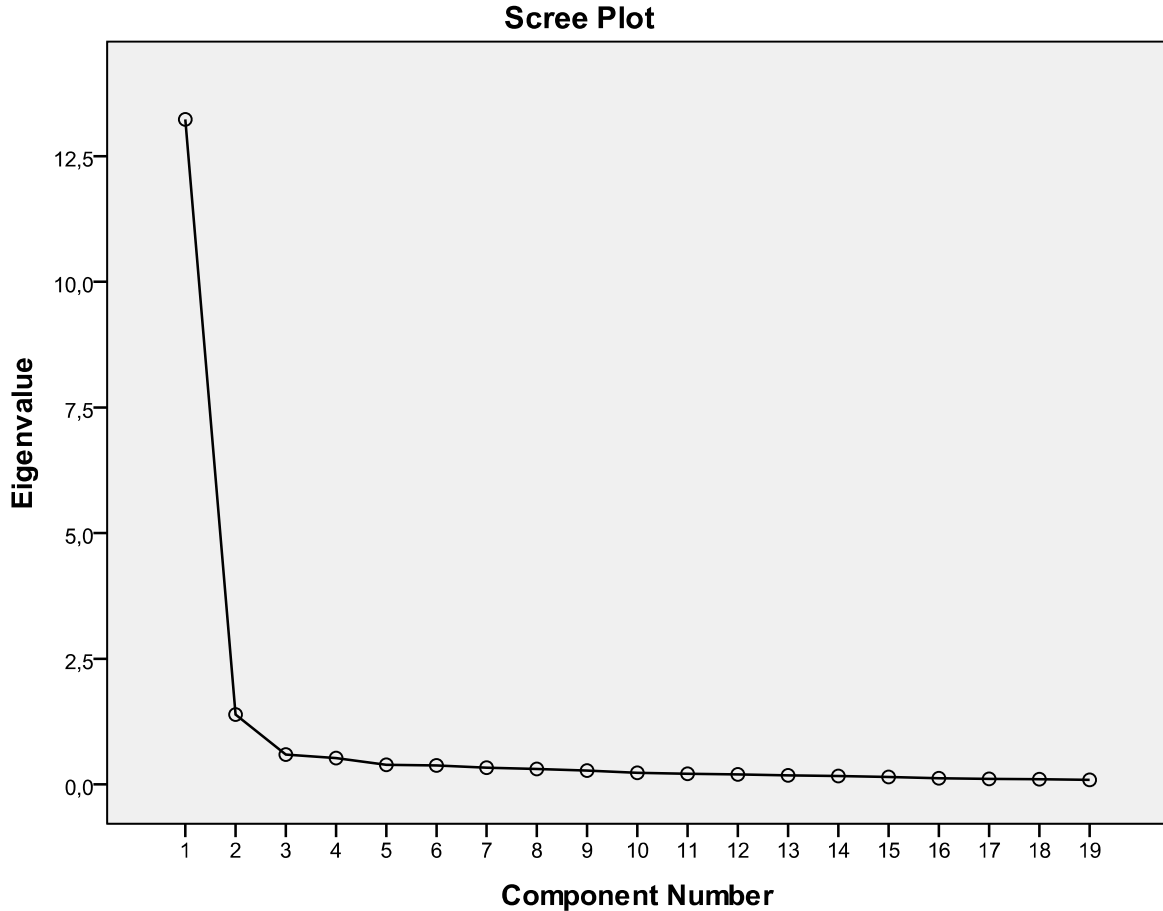
Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) Örneklem Ölçüm Değer Yeterliği		.96
Bartlett Testi	Ki-Kare Değeri	2.44
	Sd	171
	p (p<0,05)	.00

Tablo 1 de görüldüğü üzere KMO katsayısının .96 çıkması örneklem büyüklüğünün mükemmel yakın olduğunu ve Bartlett testi sonucunun ölçek maddeleri arasındaki korelasyonun varlığını ortaya koyması, elde edilen veri setinin açımlayıcı faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Bartlett testi değişkenler arasında yeterli düzeyde bir ilişki olup olmadığını gösterir. .05 anlamlılık derecesinden daha küçük bir p değeri bulunması, değişkenler arasında faktör analizi yapmaya yeterli bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 2: Açıklanan Toplam Varyans Tablosu

Maddeler	Başlangıç Değerleri			Döndürülmüş Yük Değerleri		
	Toplam	% Varyans	Kümülatif	Toplam	% Varyans	Kümülatif
1	13.23	69.63	69.63	8.19	43.15	43.15
2	1.38	7.31	76.94	6.42	33.79	76.94
3	.59	3.12	80.07			

Toplam değerlere bakıldığında başlangıç öz değeri 1'in üzerinde olan iki faktör bulunmaktadır (tablo 2). Bu iki faktörün varyansa yaptığı katkının % 76.94 olduğu görülmektedir. Faktör sayısına karar verirken değerlendirilmesi gereken önemli husus, her bir faktörün toplam varyansa yaptığı katkının önemidir. % varyans değerlerine bakıldığında iki bileşenin de önemli ölçüde varyansa katkı sağladığı görülmektedir. Bu durumda faktör sayısının iki faktörlü sınımlanmasına karar verilmiştir.

Şekil 1: Yamaç Çizgi Grafiği

Şekil 1 incelendiğinde çizgi grafiğinde yüksek ivmeli hızlı düşüşlerin yaşandığı bileşenlerin 1 ve 2 numaralı faktörler olduğu, 3 numaralı faktörden itibaren grafiğin yatay bir görünüm aldığı anlaşılmaktadır. Buna göre ölçeğin içerdiği anlamlı faktör sayısının 2 olduğu açıktır.

Faktör sayısını belli ederek ölçekteki maddelerin uygunluğu hangi maddelerin ölçekten çıkarılacağını belirlemek amacıyla döndürülmüş bileşenler matrisi uygulanmıştır. Bir maddenin faktörlerdeki en yüksek yük değeri ile bu değerden sonra en yüksek olan yük değeri arasındaki farkın mümkün olduğunca yüksek olması beklenen bir durumdur. Yüksek iki yük değeri arasındaki farkın en az .10 olması istenilen bir durumdur. Çözümleme sonucunda elde edilen değerlere göre maddelerin ölçekte yer almasında bir maddenin yalnızca bir faktörde en az .30 faktör yükü ile yer alması ve birden çok faktörde yer alan bir maddenin faktörlerden birindeki yükünün diğerinden en az .1 değerinden daha büyük olması durumunda madde ölçekte tutulmuştur. Çok faktörlü bir yapıda, birden fazla çok faktörde yüksek yük değeri veren ölçek maddeleri, binişik madde olarak tanımlanır ve bu binişik maddelerin ölçekten çıkartılması düşünülebilir (Büyüköztürk, 2007).

Tablo 3: Birinci Döndürülmüş Bileşenler Matrisi

Madde Sayısı	Faktörler	
	Faktör 1	Faktör 2
MADDE13	.85	.28
MADDE16	.85	.28
MADDE14	.84	.33
MADDE15	.81	.35
MADDE18	.80	.28
MADDE7	.76	.35
MADDE11	.74	.46
MADDE17	.72	.47
MADDE10	.67	.55
MADDE12	.66	.52
MADDE19	.62	.56
MADDE9	.60	.44
MADDE3	.33	.84
MADDE1	.19	.83
MADDE2	.33	.83
MADDE4	.45	.82
MADDE5	.48	.75
MADDE6	.57	.70
MADDE8	.62	.65

Tablo 3 incelendiğinde birinci döndürülmüş bileşenler matrisinde 8. ve 19. madde kabul düzeyinden (.30) büyük olmasına rağmen hem birinci hem de ikinci faktörde sahip olduğu yük değerleri .1'den küçük olduğundan binişiktir ve ölçekten çıkarılmış, diğer maddeler ise ölçekte tutularak döndürülmüş bileşenler matrisi yeniden hesaplanmıştır.

Tablo 4: İkinci Döndürülmüş Bileşenler Matrisi

Madde Sayısı	Faktörler	
	Faktör 1	Faktör 2
MADDE13	.85	.28
MADDE16	.85	.28
MADDE14	.84	.32
MADDE15	.81	.35
MADDE18	.80	.28
MADDE7	.76	.34
MADDE11	.75	.46
MADDE17	.72	.46
MADDE10	.67	.55
MADDE12	.67	.52
MADDE9	.61	.44
MADDE3	.34	.84
MADDE1	.19	.83
MADDE2	.33	.83
MADDE4	.45	.82
MADDE5	.48	.74
MADDE6	.58	.70

Tablo 4 incelendiğinde ölçek maddelerinin tamamı madde kabul düzeyinden (.30) büyüktür ve binişik madde olmadığı için ölçek maddeleri elde edilmiştir. Doğrulamalı faktör analizi sonuçlarına göre açıklanan toplam varyans tablosu tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Açıklanan Toplam Varyans Tablosu

Maddeler	Başlangıç Değerleri			Döndürülmüş Yük Değerleri		
	Toplam	% Varyans	Kamülatif	Toplam	% Varyans	Kamülatif
1	11.75	69.14	69.14	7.48	44.03	44.03
2	1.38	8.12	77.27	5.65	33.24	77.27
3	.57	3.39	80.67			

Tablo 5'te görüldüğü üzere 8. ve 19. maddelerin analiz dışı bırakılması ile iki faktörün varyansı açıklama oranının % 77.27 olduğu görülmüştür. Tablo 5'te görüldüğü gibi, ölçekteki iki faktörün açıkladığı varyansın, birinci faktör için % 44.03, ikinci faktör için % 33.24 olduğu görülmüştür. İki faktörün tümü toplam varyansın % 77.27'sini açıklamaktadır. Bu varyans değeri iki faktörlü bir ölçek için iyi seviyede kabul edilebilir. Açıklanan varyansın yüksek olması, ilgili kavram ya da yapının o denli iyi ölçüldüğünün bir göstergesi olarak yorumlanabilir (Büyüköztürk, 2007).

Ölçekte kalmasına karar verilen maddelerin doğrulamalı faktör analizi sonucuna göre faktörlere göre dağılımı ile faktör yükleri Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 6: Faktörler ve Yük Değerleri

Maddeler	Faktörler	
	Faktör 1	Faktör 2
MADDE12	.85	
MADDE15	.85	
MADDE13	.84	
MADDE14	.81	
MADDE17	.80	
MADDE7	.76	
MADDE10	.75	
MADDE16	.72	
MADDE9	.67	
MADDE11	.67	
MADDE8	.61	
MADDE3		.84
MADDE1		.83
MADDE2		.83
MADDE4		.82
MADDE5		.74
MADDE6		.70

Faktör analizi, birbirleriyle ilişkili çok sayıda değişkeni bir araya getirerek az sayıda kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler (Faktörler, boyutlar) bulmayı, keşfetmeyi amaçlayan çok değişkenli bir istatistik olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk,2007, s.472). Faktörlerin yorumlanması ve adlandırılması faktör yükleri dikkate alınarak yapılır. Buna göre, değişkenin ortak faktörle olan korelasyonu $\pm 0,30$ 'dan büyükse o değişkenin söz konusu ortak faktörle anlamlı bir ilişki gösterdiği kabul edilmektedir. (Albayrak, 2006, s. 124-125). Tablo 6'da faktör yükü değerleri sunulan maddeler için yapılan analizler faktör 1'in "1,2,3,4,5,6", Faktör 2'nin "7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17" maddelerini içerdiğini göstermiştir. Toplanan verilere faktör analizi uygulanmış, işlemlerin sonucunda 17 madde iki faktörde toplanmış, Duyuşsal Boyut ve İlgili-Algı Boyutu şeklinde 2 boyutlu olarak belirlenmiştir.

Tablo 7: Alt Üst Puanlarına Dayalı Olarak Yapılan Madde Geçerlik Analizi

Maddeler	Alt Üst Gruplar	N	Ort.	Ss	t	df	p*
Madde 1	Alt	33	2.19	.83	-8.88	60	.00
	Üst	33	4.03	.79			
Madde 2	Alt	33	2.00	.73	-12.37	60	.00
	Üst	33	4.09	.59			
Madde 3	Alt	33	2.00	.85	-11.09	60	.00
	Üst	33	4.32	.79			
Madde 4	Alt	33	2.22	.92	-13.43	60	.00
	Üst	33	4.70	.46			

Madde 5	Alt	33	2.29	.97	-11.34	60	.00
	Üst	33	4.58	.56			
Madde 6	Alt	33	1.61	.71	-16.05	60	.00
	Üst	33	4.12	.49			
Madde 7	Alt	33	2.54	1.20	-8.06	60	.00
	Üst	33	4.51	.62			
Madde 8	Alt	33	1.80	.83	-8.65	60	.00
	Üst	33	3.64	.83			
Madde 9	Alt	33	2.00	1.06	-11.92	60	.00
	Üst	33	4.58	.56			
Madde 10	Alt	33	2.35	1.17	-10.81	60	.00
	Üst	33	4.77	.42			
Madde 11	Alt	33	2.12	.95	-12.10	60	.00
	Üst	33	4.48	.50			
Madde 12	Alt	33	2.45	1.02	-9.78	60	.00
	Üst	33	4.51	.56			
Madde 13	Alt	33	2.12	1.17	-11.00	60	.00
	Üst	33	4.64	.48			
Madde 14	Alt	33	2.12	1.17	-11.00	60	.00
	Üst	33	4.64	.48			
Madde 15	Alt	33	2.41	1.33	-9.18	60	.00
	Üst	33	4.74	.44			
Madde 16	Alt	33	1.61	.66	-16.04	60	.00
	Üst	33	4.25	.63			
Madde 17	Alt	33	2.09	.83	-11.11	60	.00
	Üst	33	4.22	.66			

Tablo 7 incelendiğinde, madde ayırt ediciliğinin belirlenmesi için ölçekten elde edilen ham puanların büyüken küçüğe doğru sıralandığı görülmektedir. Bu sıralama sonucuna alt %27 ve üst %27'yi oluşturan grupların, puan ortalamaları bağımsız gruplar t-testi ile karşılaştırılmıştır. Bağımsız gruplar t-testi sonucunda maddelerden elde edilen puanların üst ve alt grup ortalamaları arasında tüm ölçek maddeleri için $p < 0.01$ düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, maddelerin kendi içinde ayırt ediciliğinin yüksek olduğunu ve iç geçerliliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Her bir madde puanı ile toplam test puanı arasındaki korelasyonu incelemek amacı ile test maddelerine verilecek cevapların üç veya daha fazla olması durumunda Cronbach Alfa güvenilirliği hesaplanır. Güvenirlik katsayısının 0.70 ve daha üstünde olması test puanlarının güvenilirliği için yeterli olabilir (Büyüköztürk, 2007). Ölçeğin uygulanması ile elde edilen puanların güvenilirliği Cronbach Alpha güvenilirlik formülü kullanılarak hesaplanmıştır. 17 maddeden oluşan bu ölçeğin tüm olarak Cronbach Alpha güvenilirlik kat sayısı .97, duyuşsal boyutu ölçen 1-6 maddelerin Cronbach Alpha güvenilirlik kat sayısı .95, İlgı-Algı Boyutunu ölçen 7-17. maddelerin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu sonuca göre ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada elde edilen verilere göre geliştirilen ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .97, KMO değeri .96, Bartlett Testi .00 bulunmuştur. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri Müzik Biçimleri Dersi Tutum Ölçeği'nin öğrencilerin Müzik Biçimleri dersine yönelik tutumlarını ölçmede güvenle kullanılabileceğini ortaya koymuştur. Geliştirilen ölçekte 10'u olumlu, 7'si olumsuz toplam 17 madde bulunmaktadır. Ölçekte, birinci faktör yüklerindeki maddeler (1,2,3,4,5,6) tutumun duyuşsal boyut, ikinci faktör yüklerine sahip maddeler ise (7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17) tutumun ilgi-algi boyut düzeyini ölçmektedir. Ölçeğin tamamından alınacak en düşük puan 17, en yüksek puan 85, Duyuşsal boyuttan alınabilecek en düşük puan 6, en yüksek puan 30 ve ilgi-algi boyutundan alınabilecek en düşük puan 11 en yüksek puan ise 55'tir. Ölçek, müzik biçimleri dersine karşı öğrencilerin tutumlarının duyuşsal, ilgi ve algı boyutlarını ölçülmeye yönelik geliştirilmiştir. Diğer dersler için de benzer ölçekler geliştirilerek o dersle ait tutumların ölçülmesinin derslerin amacına yönelik hedeflere ulaşma konusunda yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Not : Bu çalışma 24-26 Nisan 2015 tarihlerinde Antalya'da 16 ülkenin katılımıyla düzenlenen 6th International Congress on New Trends in Education- ICONTE' de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- ALBAYRAK, Ali, Sait, (2006), Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Bryman, A.ve Cramer, D. (1999). Quantitative Data Analysis with SPSS Release 8 for Windows, London and New York, Taylor & Francis e-Library, Routledge.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı, 7. baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Canakay, E. (2007). Aktif Öğrenmenin Müzik Teorisi Dersine İlişkin Akademik Başarı, Tutum, Özyeterlik Algısı ve Yüklemeler Üzerindeki Etkileri. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Cangal, N. (2010). Müzik Formları. Arkadaş Yayınevi: Ankara.
- Çevik, D. B. (2010). Armoni Dersine İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi, Milli Eğitim Dergisi, Yayına kabul edildi (22.07.2010).
- Gömlüksüz, M.N. (2013). İngilizcede Duyuşsal Alana İlişkin Bir Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(1): 215-226.
- Güdek, B. (2007). Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gün, N. (2007). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerindeki Başarı Durumları ve Başarılarını Etkileyen Faktörler. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- İnan, E. (2010). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğrencilerinin Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi İle İlgili Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karagöz, Y. & Kösterelioğlu, İ. (2008). İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeğinin Faktör Analizi Metodu ile Geliştirilmesi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21, 81-98.

Köklü, N. (1995). tutumların Ölçülmesi ve Likert Tipi Ölçeklerde Kullanılan Seçenekler. Ankara Üniversitesi Dergisi, 28(2): 81-93.

Otacıoğlu, S. G. (2005). Müzik Öğretmenliği Pişano Eğitimi Dersi İçin Bir Model Denemesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özmenteş, S. (2007). Çalgı Çalışma Sürecinde Özdüzenlemeli Öğrenme İle Duyuşsal Özellikler ve Performans Düzeyi İlişkileri. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Rainey, V. J. (2002). The Development of The Rainey Musical Attitude Scale, Using the Thurstone Scale as a Model, to Measure Attitudes of Music Educators and Principals Toward the Value of Music in the North Carolina Public School Curriculum. Nonpublished Dissertation, The University of North Carolina.

Şeker, H., Deniz, S. & Görgeç, İ. (2004). Öğretmen yeterlikleri ölçeği. Milli Eğitim Dergisi, 164, 105-118.

Tolan, B. (1985). Toplum Bilimlerine Giriş: Sosyoloji ve Sosyal Psikoloji. Savaş Yayınları: Ankara.

Tufan, E. ve Güdek, B. (2008). Pişano Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28 (1), 75-90.

Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Kuram ve Uygulamada Eğitim, 45: 109-127.

Yıldırım, K. (2009). Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Özyeterlik Algısı ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

MÜZİK BİÇİMLERİ DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadelere göre size uygun olan seçeneği "X" işareti ile doldurunuz.	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Müzik biçimleri dersi sevdiğim bir derstir.					
2. Müzik biçimleri dersinden yapılan tüm etkinliklerden hoşlanırım.					
3. Müzik biçimleri dersine katılmadığımda üzülürüm.					
4. Müzik biçimleri dersine katılmaktan hiç hoşnut değilim.					
5. Müzik biçimleri dersi olduğu gün mutsuz olurum.					
6. Müzik biçimleri dersi seçmeli olsa çok sevinirim.					
7. Müzik biçimleri dersinde gergin olurum.					
8. Müzik biçimleri ders saati yetersizdir.					
9. Müzik biçimleri dersi eğlenceli bir derstir.					
10. Müzik biçimleri dersinde başarılı olmak benim için önemlidir.					
11. Müzik biçimleri dersinin müzik eğitimimde önemli bir yeri olduğunu düşünüyorum.					
12. Müzik biçimleri dersinden iyi notlar alabilirim.					
13. Müzik biçimleri dersi zaman kayıdır.					
14. Müzik biçimleri dersini anlayamayacağımı düşünüyorum.					

15. Müzik biçimleri dersi gereksizdir.					
16. Müzik biçimleri dersine çalışmayı severim.					
17. Müzik biçimleri dersinde tüm ilgimi derse veririm.					